
Uitdagingen voor een hedendaagse pastoraal op school

Kris Van Strydonck, sdb

Aan de hand van een aantal uitdagingen, gelinkt aan fragmenten uit de Bijbel kan je met de PAG, collega's, ouders ... stilstaan bij de pastoraal op je eigen school, in je eigen voorziening.

**samen
DON BOSCO
zijn plaats
geven**

Uitdagingen voor een hedendaagse pastoraal op school.

Kris Van Strydonck sdb.

Hieronder vind je een aantal stellingen terug die je doen nadenken over pastoraal vandaag. Elke stelling start met een summiere omschrijving. Vervolgens vind je een verwijzing naar een Bijbelse tekst. Dit is belangrijk omdat hier de basisinspiratie van ons handelen ligt. Tot slot willen enkele reflectievragen je helpen om de opdracht te vertalen naar jouw praktijk.

De opzet laat toe om op twee manieren aan de slag te gaan met deze opdrachten. Een eerste is vertrekken vanuit de Bijbeltekst. Hier kan mee aan de slag gegaan worden via een Lectio Divina, bibliodrama of een gewoon gesprek. Dit hangt af van de groep die ermee wil werken.

Een tweede manier van werken, zijn de vragen. Leg bijvoorbeeld iedere PAG-vergadering één opdracht ter bespreking op tafel. Mits enkele kleine aanpassingen zijn deze vragen, ten minste gedeeltelijk, ook bruikbaar in andere omgevingen.

Opdracht 1: Zoek niet naar een grootste gemene deler.

- 'The Mediocracy of the middle': durf kleur bekennen!

Streven naar het gemiddelde, aanvaardbare voor iedereen is het probleem van de dag, zeker in schoolpastorale middens. Vaak zoeken we, om niemand tegen de borst te stoten of gewoon door tijdsgebrek, naar initiatieven waar iedereen zich goed bij voelt. Vaak wordt je initiatief zo laagdrempelig en algemeen dat het eigen christelijke verdwijnt. Het wordt een vaag gebeuren waar niemand nog iets aan heeft. Het mist alle scherpte en daagt mensen op geen enkel domein nog uit. Doe dit ook niet uit schaamte of een valse bescheidenheid. Duidelijkheid geeft de kans om te reageren. Laat zien wie je bent, dan weet men wat men aan je heeft. Het brengt onderscheid tussen wat je bent en waar je voor staat en waar voor niet. Scherpte brengt ook fijnheid.

- Mt 5, 13-16. Het zout der aarde, het licht van de wereld.

Jullie zijn het zout van de aarde. Maar als het zout zijn smaak verliest, hoe kan het dan weer zout gemaakt worden? Het dient nergens meer voor, het wordt weggegooid en vertrapt. Jullie zijn het licht in de wereld. Een stad die boven op een berg ligt, kan niet verborgen blijven. Men steekt ook geen lamp aan om hem vervolgens onder een korenmaat weg te zetten, nee, men zet hem op een standaard, zodat hij licht geeft voor ieder die in huis is. Zo moet jullie licht schijnen voor de mensen, opdat ze jullie goede daden zien en eer bewijzen aan jullie Vader in de hemel.

- Enkele vragen:
 - Is de zoektocht naar de grootste gemene deler ook zichtbaar in de eigen PAG-werking? Hoe merken jullie dit? Hoe kijken jullie daar zelf naar?
 - Hoe duidelijk zijn jullie over de christelijke wortels? Hoe wordt dit ervaren door leerlingen, collega's, ...? Hoe ervaren jullie dit zelf?
 - Speelt het argument 'het moet aanvaardbaar zijn voor iedereen' mee in de voorbereiding van activiteiten? Hoe gaan jullie hier mee om?
 - Wat houdt jullie (eventueel) tegen om duidelijk kleur te bekennen? Waar zien jullie drempels, hindernissen, vooroordelen, ... om duidelijk de kaart van de christelijke inspiratie te trekken?

Opdracht 2: Stel het geloof voor.

- Proposer la foi.

Onze maatschappij kent nog weinig van het geloof. Ze weten vaak niet (meer) waarover het gaat. Je kunt niet meer veronderstellen dat het geloof gekend of aanwezig is. Daarom is het onze opdracht het geloof opnieuw voor te stellen. Het is een vorm van evangelisatie. Maar dit doe je niet op gelijk welke wijze. Je zult het moeten voorstellen als een mogelijke optie, maar een goede volgens jou. Opleggen kan niet. Dat wordt niet meer aanvaard. Daarom zul je het in alle vrijheid moeten voorstellen en aanvaarden wanneer men er niet voor kiest.

- Lc 9, 1-6. Ga en verkondig en wil men niet, schud het stof van je voeten.

Hij riep de twaalf bij elkaar en gaf hun kracht en gezag over alle demonen, en ter genezing van ziekten. En Hij zond hen uit om het koninkrijk van God te verkondigen en zieken gezond te maken. Hij zei tegen hen: 'Neem niets mee voor onderweg, geen stok, geen reistas, geen brood, geen geld en geen extra kleren. Als je bij iemand onderdak krijgt, blijf dan daar tot je verder reist. Kom je in een stad waar de mensen je niet ontvangen, ga er dan weg en schud het stof van je voeten, als een getuigenis tegen hen.' Toen gingen ze op weg; ze trokken van dorp naar dorp en overal verkondigden ze de goede boodschap en genazen ze de zieken

- Enkele vragen
 - Durven jullie het geloof voorstellen? Wat sterkt jullie? Wat belemmert jullie?
 - Durven jullie erover in gesprek gaan met elkaar, met leerlingen en collega's?
 - Hoe stellen jullie het christelijk geloof voor? Welk beeld gebruiken jullie?
 - Waar stellen jullie het christelijk geloof voor? Waar kunnen leerlingen en collega's dit leren kennen?

Opdracht 3: Creëer veilige plaatsen.

- Word een kerkplek, een plaats waar het goed is om toeven.

Vele (jonge) mensen ervaren een grote groep als te bedreigend om open over onderwerpen te praten. Tegelijkertijd zijn zij (vaak) op zoek naar plaatsen waar ze iets van geborgenheid, gemeenschap mogen ervaren. Geef hen een dergelijke plaats, waar ze met hun vragen, kwetsuren en opdrachten terecht kunnen. Laat het plekken van zingeving worden. Doe dit vanuit een christelijke inspiratie en laat hen ervaren dat het er goed is om te vertoeven. Een dergelijke plek vertrekt vaak vanuit een concrete materiële plaats - maar dit hoeft niet - en wordt een symbolische plek.

- Hnd 4, 32-35. Het leven van de eerste gemeenschap

De grote groep gelovigen was één van hart en ziel en er was niemand die iets van zijn bezittingen zijn eigendom noemde; integendeel, alles stond ter beschikking van de gemeenschap. Met grote kracht legden de apostelen getuigenis af van de opstanding van de Heer Jezus, en zij werden allen rijkelijk begunstigd. Er was immers niemand onder hen die gebrek leed, want allen die grond of huizen

bezaten verkochten hun bezit, gingen met de opbrengst naar de apostelen, en legden die aan hun voeten. Daarvan werd uitgedeeld aan eenieder, al naargelang hij nodig had.

- Enkele vragen:
 - Is jullie school een veilige plaats voor leerlingen en collega's? Hoe merken jullie dat? Wat is daarin de bijdrage van de PAG? Wat kan deze zijn?
 - Waar vinden leerlingen en collega's op school een plaats waar het goed is om te vertoeven? Hoe kunnen ze daar iets ervaren van de geborgenheid en de gemeenschap, gevoed vanuit een christelijke inspiratie?
 - Wat zijn volgens jullie de eigenschappen van een dergelijke veilige plaats? Hoe zouden jullie een concrete, materiële plaats inrichten? Welke afspraken zouden jullie maken?

Opdracht 4: Maak initiatietrajecten.

- De catechumenale weg.

Omdat het geloof (bij velen in deze tijd) ongekend is, moeten we ervan uit gaan dat onze verkondiging vaak zal vertrekken vanuit het nulpunt. Respecteer het uitgangspunt van de persoon tegenover jou. Bij momenten zullen je eerste stappen dan ook een vorm van precatechese zijn. Creëer trajecten die beginnen waar de persoon in kwestie staat. Maak er geen praatbarak van. Laat geïnteresseerden ervaren wat het is om christen te zijn en duid wat er gebeurt.

- Lc 24, 13-35. De Emmaüsgangers

Juist op die dag waren twee van hen op weg naar het dorp Emmaüs, dat zestig stadiën van Jeruzalem ligt. Ze spraken met elkaar over alles wat voorgevallen was. Terwijl ze met elkaar in discussie waren, voegde Jezus zelf zich bij hen en liep met hen mee. Maar hun ogen waren niet bij machte Hem te herkennen. Hij sprak tot hen: 'Waarover lopen jullie zo druk met elkaar te praten?' Met sombere gezichten bleven ze staan. Eén van hen, die Kleopas heette, gaf Hem ten antwoord: 'Bent U dan de enige inwoner van Jeruzalem die niet weet wat daar de afgelopen dagen is gebeurd?' 'Wat dan?' vroeg Hij. Ze zeiden Hem: 'Wat er gebeurd is met Jezus van Nazaret. Hij was een profeet, machtig in woord en daad in de ogen van God en van heel het volk. Onze hogepriesters en leiders hebben Hem overgeleverd om Hem ter dood te laten veroordelen, en ze hebben Hem zelfs gekruisigd. En wij hadden zo gehoopt dat Hij het was die Israël zou verlossen, maar inmiddels is het al de derde dag sinds dat gebeurd is. Wel hebben enkele vrouwen uit onze kring ons versteld doen staan. Die waren vanmorgen vroeg naar het graf gegaan en toen ze zijn lichaam daar niet aantreffen, kwamen ze terug met het verhaal dat ze ook nog een verschijning hadden gehad van engelen die zeiden dat Hij leeft. Een paar van ons zijn toen naar het graf gegaan en het bleek zo te zijn als de vrouwen gezegd hadden, maar Hem hebben ze niet gezien.' Toen zei Hij tot hen: 'Wat zijn jullie toch onverstandig en traag van begrip als het gaat om het geloof in alles wat de profeten hebben gezegd! Moest de Messias niet zo lijden en dan zijn heerlijkheid binnengaan?' En Hij legde hun uit wat in heel de Schrift op Hemzelf betrekking had, te beginnen bij Mozes en alle Profeten. Toen ze bij het dorp kwamen waar ze moesten zijn, deed Hij alsof Hij verder wilde gaan. Maar met aandrang vroegen ze: 'Blijf bij ons, want het is bijna avond en de dag loopt al ten einde.' Toen ging Hij mee naar binnen om bij hen te blijven. Eenmaal met hen aan tafel nam Hij het brood, sprak de zegen uit, brak het en gaf het hun.

Nu gingen hun de ogen open en ze herkenden Hem, maar meteen was Hij uit hun gezicht verdwenen. Ze zeiden tegen elkaar: 'Was het niet hartverwarmend zoals Hij onderweg met ons sprak en de Schriften voor ons opende?' Meteen stonden ze van tafel op en gingen terug naar Jeruzalem; daar vonden ze de elf en hun metgezellen bijeen. Die zeiden: 'Waarachtig, de Heer is opgewekt, aan Simon is Hij verschenen.' Toen vertelden zij wat er onderweg was gebeurd en hoe ze Hem hadden herkend bij het breken van het brood.

- Enkele vragen:
 - Waar kunnen leerlingen en collega's positieve ervaringen opdoen omtrent het christelijke geloof? Waar kunnen zij proeven?
 - Hoe ziet zo'n initiatietraject er volgens jullie uit? Welke elementen en ervaringen moeten aan bod komen? Hoe gaan jullie op weg met hun vragen en ervaringen?
 - Welke rol kan/moet de PAG hierin spelen?

Opdracht 5: Creëer banden tussen school en andere christelijke organisaties.

- Kruisbestuiving.

Op dit moment werken de verschillende kerkelijke organisaties vaak naast elkaar. Nochtans heeft ieder zijn eigen expertise. Omdat niet iedereen alles kan doen, is het meer dan nodig om verbanden te leggen zodat men kan doorverwijzen. Zo creëer je niet alleen banden tussen de verschillende organisaties, maar help je elkaar ook in het verwezenlijken van de doelstellingen

- Hnd 6,1-7. Zeven medewerkers gekozen.

Toen het aantal leerlingen toenam, ontstond er op een gegeven moment ontevredenheid bij de Griekstaligen, die de Arameessprekenden verweten dat de weduwen uit hun groep bij de dagelijkse ondersteuning werden achtergesteld. Daarop riepen de twaalf apostelen de voltallige gemeenschap van leerlingen bijeen en zeiden: 'Het is niet goed dat wij de zorg dragen voor de gemeenschappelijke maaltijden, want daardoor verwaarlozen we de verkondiging van Gods woord. Kies daarom, broeders en zusters, uit uw midden zeven wijze mannen die goed bekendstaan en vervuld zijn van de heilige Geest. Aan hen zullen we deze taak opdragen, terwijl wij ons zullen wijden aan het gebed en aan de verkondiging van het woord van God.' Alle leerlingen stemden met dit voorstel in. Ze kozen Stefanus, een diepgelovig man, die vervuld was van de heilige Geest, en verder ook Filippus, Prochorus, Nikanor, Timon, Parmenas en Nikolaüs, een proseliet uit Antiochië. Ze lieten deze mannen plaatsnemen voor de apostelen, die een gebed uitspraken en hun daarna de handen oplegden. Het woord van God vond steeds meer gehoor, zodat het aantal leerlingen in Jeruzalem sterk groeide; ook een grote groep priesters aanvaardde het geloof.

- Enkele vragen:
 - Waar hebben jullie contacten met (christelijke) organisaties buiten de school? Hoe verlopen deze contacten?
 - Welke partners kunnen een meerwaarde zijn voor de werking van de PAG? Hoe zien jullie de (mogelijke) samenwerking?

- Hoe brengen jullie pastorale initiatieven van anderen (vb. IJD, Wereldjongerendagen, volwassencatechese, gezinsgroepen, jeugdbewegingen ...) op school aanwezig? Is dit een taak van de PAG? Waarom wel, waarom niet?

Opdracht 6: Differentieer.

- Ieder op zijn eigen niveau

Niet iedereen heeft hetzelfde uitgangspunt, dezelfde vragen en verwachtingen. Om iedereen toch de kans te geven te vertrekken op de plaats waar hij/zij staat met de noden en vragen die bij hem/haar leven, zul je initiatieven moeten aanbieden op verschillende niveaus. De keuze ligt niet meer bij hoogdrempelige of laagdrempelige initiatieven. De doelgroep zal zelf wel beslissen waar ze aan deelneemt. Bied ze aan en op het niveau waar zij staan.

- 1 Kor 12,12-30. Het lichaam van Christus.

Ons lichaam met zijn vele delen vormt één geheel, en alle lichaamsdelen, hoe vele ook, zijn samen één lichaam; zo is het ook met Christus. Want wij allen, Joden en Grieken, slaven en vrijen, zijn in de kracht van een en dezelfde Geest tot één lichaam gedoopt, en allen zijn wij doordrenkt van één Geest. Een lichaam bestaat nu eenmaal niet uit één lichaamsdeel, maar uit vele. Veronderstel dat de voet zegt: 'Omdat ik geen hand ben, hoor ik niet tot het lichaam', hoort hij dan niet tot het lichaam? En als het oor zou zeggen: 'Omdat ik geen oog ben, hoor ik niet tot het lichaam', hoort het dan niet tot het lichaam? Als het hele lichaam oog was, waar bleef dan het gehoor? Als het helemaal gehoor was, waar bleef dan de reuk? God heeft nu eenmaal de lichaamsdelen elk afzonderlijk hun plaats in het lichaam toegewezen, zoals Hij het gewild heeft. Als zij allemaal samen één lichaamsdeel vormden, waar bleef dan het lichaam? In feite echter zijn er vele lichaamsdelen, maar is er slechts één lichaam. Het oog kan niet tegen de hand zeggen: 'Ik heb je niet nodig', en evenmin het hoofd tegen de voeten: 'Ik heb jullie niet nodig.' Nog sterker, juist die lichaamsdelen die het zwakst schijnen te zijn, zijn onmisbaar. En die lichaamsdelen die wij beschouwen als minder eerbaar, eren wij des te meer. Onze minder edele delen worden daarom met grotere kiesheid behandeld; de andere delen hebben dat niet nodig. God heeft het lichaam zo samengesteld dat Hij aan het mindere meer eer gaf, opdat er in het lichaam geen verdeeldheid zou zijn en de lichaamsdelen eensgezind voor elkaar zouden zorgen. Wanneer één lichaamsdeel lijdt, delen alle andere in het lijden; wordt één lichaamsdeel geëerd, dan delen alle andere in die vreugde. Welnu, u bent het lichaam van Christus, en ieder van u is van dit lichaam een onderdeel. Nu heeft God in de gemeente allerlei mensen aangesteld, allereerst apostelen, vervolgens profeten, en verder leraren; voorts is er de gave om wonderen te doen, te genezen, te helpen, te besturen en in talen te spreken. Niet iedereen kan apostel zijn, of profeet, of leraar. Kunt u allen wonderen doen? Hebt u allen de gave om te genezen, in talen te spreken en uitleg te geven?

- Enkele vragen:
 - Hoe gedifferentieerd is jullie aanbod voor leerlingen en collega's?
 - Hoe gedifferentieerd is de samenstelling van de PAG? Dragen jullie er zorg voor dat alle geledingen van de school in de PAG aanwezig zijn?

- Welke behoeften omtrent zingeving en geloof leven bij leerlingen en collega's? Welk pastoraal aanbod doen jullie om hier een antwoord op te bieden? Waar liggen nog mogelijkheden?

3.1. Opdrachten als leerkracht

Opdracht 1: Wees echt.

- Het belang van authenticiteit.

Belangrijk is dat je jezelf bent, geen toneel speelt. Leerlingen en collega's doorprikken onechtheid. Je getuigenis is slechts waardevol wanneer mensen merken dat je ervoor kiest: het moet vruchten opleveren. Daar ligt de kracht van getuigenis. Wanneer deze echtheid ontbreekt, zullen mensen niet ervaren dat je boodschap ook echt iets verandert. Het geloof is pas overtuigend wanneer woord en daad elkaar vinden en zo een deel van je persoon worden. Dit wil niet zeggen dat je bij momenten niet mag twijfelen of nog met vragen mag zitten. Echtheid is ook spreken over je twijfels en je worsteling.

- Mt 5, 33-37. Laat uw ja een ja zijn.

Verder hebben jullie gehoord dat tot de ouden gezegd is: U zult uw eed niet breken, maar u houden aan uw eed voor de Heer. Maar ik zeg jullie helemaal niet te zweren. Niet bij de hemel, omdat die de troon van God is. Niet bij de aarde, omdat die zijn voetbank is. Niet bij Jeruzalem, omdat dat de stad is van de grote koning. Zweer ook niet bij je eigen hoofd, omdat je niet één haar wit of zwart kunt maken. Maar je ja zij ja en je nee zij nee. Wat daar nog bij komt, is uit den boze.

- Enkele vragen:
 - In welke mate komen alle aspecten van je mens zijn aan bod in je leerkracht zijn? Hoe vertaalt zich dat in je dagelijkse praktijk?
 - Hoe makkelijk of moeilijk heb jij het om 'echt' te zijn? Wat helpt je? Wat belemmert je?
 - Op welke plaats krijg je diepere inspiratie in dit alles? In welke mate wordt deze inspiratie gevoed vanuit een christelijk geloof?
 - Hoe voed jij je bron? Hoe ga je om met weerstand, vragen en twijfels?
 - Durf jij te getuigen van je gelovig in het leven staan? Wat doet je aarzelen?

Opdracht 2: Wees aanwezig.

- Idee van de 'Presentie'.

Aanwezig zijn is belangrijk. Het geeft de (jonge) mens de mogelijkheid om contact te zoeken wanneer hij/zij er nood aan heeft. Maar presentie wil wel zeggen dat je op een geïnteresseerde en positieve wijze nabij bent. Je wordt ervaren als een steun wanneer het nodig is. Het is een aspect van de

salesiaanse assistentie, zowel naar de groep als het individu. Jongeren ervaren goed hoe en wanneer iemand beschikbaar is.

- Hnd 8, 26-39. Filippus en de Ethiopiër

Een engel van de Heer sprak tot Filippus: 'Ga op reis in zuidelijke richting, naar de weg die van Jeruzalem naar Gaza loopt.' (Dat is de woestijnweg.) En hij ging op reis. Nu was er net een Ethiopiër op de terugreis van een pelgrimstocht naar Jeruzalem; het was een eunuch, een hoge ambtenaar van de kandake, de koningin van Ethiopië, belast met het beheer van haar schatkamer. Hij zat in zijn reiswagen de profeet Jesaja te lezen. De Geest zei tegen Filippus: 'Ga naast die wagen lopen.' Filippus liep er snel naar toe, hoorde hem de profeet Jesaja lezen en zei tegen hem: 'Begrijpt u eigenlijk wel wat u leest?' Daarop zei hij: 'Hoe zou ik dat kunnen als niemand mij wegwijs maakt?' En hij nodigde Filippus uit om in te stappen en bij hem te komen zitten. Dit was het schriftgedeelte dat hij aan het lezen was: Als een schaap werd hij ter slachting geleid, en als een lam dat stom is voor zijn scheerder deed hij zijn mond niet open. In zijn vernedering werd zijn oordeel weggenomen. Wie zal zijn afkomst beschrijven? Want van de aarde wordt zijn leven weggenomen. De eunuch richtte zich tot Filippus: 'Mijn vraag is over wie de profeet dit zegt, over zichzelf of over iemand anders?' Daarop begon Filippus te spreken en bracht hem, met dit schriftgedeelte als uitgangspunt, de goede boodschap van Jezus. Toen ze hun weg vervolgden, kwamen ze bij water. De eunuch zei: 'Kijk, water! Wat is er tegen dat ik gedoopt word?' Hij liet de wagen stilhouden en beiden gingen ze het water in, Filippus en de eunuch, en hij doopte hem. Toen ze uit het water kwamen, nam de Geest van de Heer Filippus ineens weg. De eunuch zag hem niet meer; hij vervolgde zijn weg met vreugde.

- Enkele vragen:
 - Op welke manier ben jij aanwezig bij leerlingen en collega's op een wijze die vertrouwen en interesse wekt?
 - Wat betekent assistentie voor jou? Hoe ben jij assisterend aanwezig voor leerlingen? En voor collega's?
 - Welke plaats krijgen zingeving en geloof in die aanwezigheid?

Opdracht 3: Leg een band tussen geloof en het leven.

- Werken van barmhartigheid.

Een geloof kan alleen maar vruchtbaar zijn wanneer het je leven op een positieve wijze beïnvloedt. Daarom moet ons geloof tastbaar, waarneembaar zijn op een positieve wijze. Dan alleen is een geloof geloofwaardig. De zeven werken van barmhartigheid zijn daar een manier, een middel voor. Zij zorgen er voor dat mensen ervaren wat het betekent christen te zijn. Zorg ervoor dat de band met het geloof ook gelegd wordt. Zonder deze band zal het niet (noodzakelijk) duidelijk zijn waarom je deze dingen doet.

- Mt 25, 31-46. Het oordeel van de mensenzoon.

Wanneer de Mensenzoon komt, bekleed met zijn heerlijkheid en rondom Hem alle engelen, dan zal Hij plaatsnemen op de troon van zijn heerlijkheid. Alle volkeren zullen vóór Hem bijeengebracht worden, en Hij zal ze van elkaar scheiden, zoals een herder de schapen van de bokken scheidt. De schapen zal

Hij aan zijn rechterhand opstellen, de bokken aan zijn linkerhand. Dan zal de koning tegen hen die aan zijn rechterhand staan zeggen: "Kom, gezegenden van mijn Vader, neem het koninkrijk in bezit dat vanaf het begin van de schepping voor jullie klaar ligt. Want Ik had honger en jullie hebben Me te eten gegeven, Ik had dorst en jullie hebben Me te drinken gegeven, Ik was vreemdeling en jullie hebben Me opgenomen. Ik was naakt en jullie hebben Me gekleed, Ik was ziek en jullie hebben naar Me omgezien, Ik zat in de gevangenis en jullie kwamen naar Me toe." Dan zullen de rechtvaardigen Hem antwoorden: "Heer, wanneer hebben we U hongerig gezien en U te eten gegeven, of dorstig en U te drinken gegeven? Wanneer hebben we U als vreemdeling gezien en U opgenomen, of naakt en hebben we U gekleed? Wanneer hebben we U ziek of in de gevangenis gezien en zijn we naar U toe gekomen?" De koning zal hun antwoorden: "Ik verzeker jullie, alles wat je voor één van deze minste broeders van Mij hebt gedaan, heb je voor Mij gedaan." Dan zal Hij zich ook richten tot hen die aan zijn linkerhand staan en tegen hen zal Hij zeggen: "Ga weg van Mij, vervloekten, naar het eeuwige vuur, dat aangelegd is voor de duivel en zijn engelen. Want Ik had honger en jullie hebben Me niet te eten gegeven, Ik had dorst en jullie hebben Me niet te drinken gegeven, Ik was vreemdeling en jullie hebben Me niet opgenomen, Ik was naakt en jullie hebben Me niet gekleed, Ik was ziek en zat in de gevangenis en jullie hebben niet naar Me omgezien." Dan zullen ook zij antwoorden: "Heer, wanneer hebben we U hongerig gezien of dorstig of als vreemdeling of naakt of ziek of in de gevangenis en hebben we U niet geholpen?" Dan zal Hij hun antwoorden: "Ik verzeker jullie, alles wat je niet voor één van deze minsten hebt gedaan, heb je ook niet voor Mij gedaan." Zij zullen naar de eeuwige straf gaan, maar de rechtvaardigen naar het eeuwig leven.'

- Enkele vragen:
 - Hoe maak jij het christelijk geloof tastbaar in je handelen? Waar draag jij vanuit je inspiratie zorg voor de ander?
 - Hoe ervaren leerlingen en collega's deze inzet van jou voor de medemens?
 - Hoe duid jij deze inzet naar leerlingen en collega's?
 - Wie zijn voor jou de hongerige, de dorstige, de vreemdeling, ...?